

WYTYCZNE
odnośnie dokumentacji programowej
ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
tj. środowiskowych domów samopomocy/powiatowych ośrodków wsparcia
w województwie zachodniopomorskim

§ 1

1. Ilekroć w *Wytycznych* jest mowa o:

- a) ośrodka – należy przez to rozumieć ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, tj. środowiskowy dom samopomocy/powiatowy ośrodek wsparcia,
- b) Wojewodzie – należy przez to rozumieć Wojewodę Zachodniopomorskiego.

§ 2

1. Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane specjalistyczne usługi opiekuńcze, świadczone w ośrodku wsparcia.
2. Ośrodek wsparcia jest jednostką organizacyjną dziennego pobytu, w którym mogą być prowadzone miejsca całodobowe okresowego pobytu.
3. Ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi o zasięgu gminnym jest środowiskowy dom samopomocy, o zasięgu ponadgminnym – powiatowy ośrodek wsparcia.
4. Osobami, którym mogą być przyznane specjalistyczne usługi opiekuńcze są osoby z zaburzeniami psychicznymi, tj.:
  - 1) osoby przewlekle psychicznie chore,
  - 2) osoby upośledzone umysłowo w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osoby z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne,

- 3) osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych, z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych.

§ 3

1. Środowiskowe domy samopomocy/powiatowe ośrodki wsparcia funkcjonują w oparciu o:
  - 1) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.),
  - 2) ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (j.t. Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 z późn. zm.),
  - 3) rozporządzenie z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2010 r. Nr 238, poz. 1586 z późn. zm.).

§ 4

1. Wytyczne określają sposób oraz zasady uzgadniania z Wojewodą dokumentacji programowej ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, tj.:
  - 1) regulaminu organizacyjnego,
  - 2) programu działalności,
  - 3) planu pracy.
2. Kierownik ośrodka wsparcia przekazuje projekty dokumentów, o których mowa w ust. 1 do uzgodnienia z Wojewodą. Po informacji zwrotnej odnośnie stwierdzenia prawidłowości merytorycznej treści dokumentów, kierownik domu przekazuje je do zatwierdzenia jednostce prowadzącej dom lub jednostce zlecającej realizację tego zadania, tj. organowi jednostki samorządu terytorialnego.
3. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 przekazywane są w trzech jednobrzmiących egzemplarzach. Po uzgodnieniu ich treści z Wojewodą, dwa egzemplarze zostają przekazane kierownikowi ośrodka, natomiast jeden egzemplarz zostaje włączony do akt sprawy dotyczącej ośrodka wsparcia.
4. W przypadku zgłoszenia uwag przez Wojewodę, dokumenty programowe przekazuje się do skorygowania. Dalsze postępowanie określa procedura opisana w ust. 2.

§ 5

Regulamin organizacyjny powinien określać szczegółowe zasady funkcjonowania ośrodka wsparcia, a w szczególności:

- 1) podstawy prawne funkcjonowania,
- 2) ogólną charakterystykę ośrodka, ze wskazaniem liczby miejsc, typu domu, zasięgu terytorialnego, godzin pracy, zasad finansowania,
- 3) ogólny zarys usług wspierająco-aktywizujących zapewnianych przez ośrodek,
- 4) strukturę organizacyjną dotyczącą zatrudnienia w ośrodku wraz z opisem funkcji pełnionych przez pracowników (grupy pracowników),
- 5) tryb oraz warunki przyjęcia do ośrodka,
- 6) prawa i obowiązki pracodawcy, pracowników oraz uczestników ośrodka,
- 7) charakterystykę prowadzonej w ośrodku dokumentacji indywidualnej oraz zbiorczej,
- 8) inne zapisy precyzujące w sposób jasny i zrozumiały warunki korzystania z usług świadczonych przez ośrodek.

§ 6

1. Program działalności powinien stanowić syntezę pracy terapeutycznej w ośrodku.
2. W przypadku obejmowania przez ośrodek wsparciem więcej niż jednej kategorii osób z zaburzeniami psychicznymi, program działalności opracowuje się odrębnie dla każdego typu, tj.:
  - 1) dla domu typu A – obejmujących wsparciem osoby przewlekłe psychicznie chore,
  - 2) dla domu typu B – dla osób upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osób z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne,
  - 3) dla domu typu C – zapewniającego wspomaganie osobom wykazującym inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych, z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych.
3. Programy winny być zróżnicowane pod względem proponowanych form usprawniania kompetencji życiowych oraz społecznych u uczestników, uwzględniając specyfikę rodzaju ich zaburzeń oraz obszary wymagające szczególnej uwagi.

4. Program działalności powinien wskazywać:

- 1) podstawę prawną funkcjonowania,
- 2) cel główny funkcjonowania ośrodka – w odniesieniu m.in. do potrzeb występujących na terenie gminy/powiatu czy do strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- 3) cele szczegółowe stanowiące rozwinięcie celu głównego,
- 4) kierunki działań wyrażające praktyczny aspekt proponowanych form świadczonych usług,
- 5) metody, techniki oraz narzędzia wykorzystywane do pracy terapeutycznej,
- 6) zasady kierowania oraz przyjmowania do ośrodka,
- 7) sposób dokonywania oceny postępów realizacji indywidualnych planów wspierająco-aktywizujących,
- 8) dane teleadresowe (łącznie z adresem poczty elektronicznej).

§ 7

1. Plan pracy terapeutycznej opracowuje się na każdy rok kalendarzowy.
2. Plan pracy ośrodka powinien wskazywać na prowadzenie działalności terapeutycznej uwzględniającej wszystkie formy usług niezbędnych do rewalidacji społecznej jego uczestników, tj.:
  - 1) trening funkcjonowania w codziennym życiu,
  - 2) trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów,
  - 3) trening umiejętności spędzania czasu wolnego,
  - 4) poradnictwo psychologiczne,
  - 5) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
  - 6) pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych,
  - 7) niezbędną opiekę,
  - 8) terapię ruchową,
  - 9) inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia.
3. Uszczegółowieniem działań zawartych w planie wynikających z treningów powinno być wskazanie sposobu ich realizacji, tj. metod oraz form terapii proponowanych w ramach każdego treningu.
4. Przy każdym treningu należy wskazać termin jego realizacji, rodzaj zajęć (indywidualne lub grupowe) oraz realizatorów (terapeutów).

5. Załącznikami do planu pracy na dany rok terapeutyczny mogą być:

- 1) godzinowy rozkład dnia,
- 2) tygodniowy plan pracy,
- 3) miesięczny plan pracy,
- 4) plany pracy pracowni terapeutycznych,
- 5) wykaz imprez kulturalno-rozrywkowych,
- 6) rodzaj przewidywanych szkoleń,
- 7) wykaz innych planowanych przedsięwzięć.

§ 8

1. W przypadku wprowadzania zmian do regulaminu organizacyjnego oraz programu działalności ośrodka, należy o tym niezwłocznie poinformować Wojewodę.
2. Plan pracy ośrodka powinien być przekazywany do uzgodnienia w terminie do 30 listopada roku poprzedzającego rok, na który przyjmuje się plan pracy terapeutycznej.
3. Zaleca się modyfikowanie dokumentów, w oparciu o bieżące potrzeby i preferencje uczestników oraz o konieczność rozwoju i urozmaicenia proponowanych form aktywizacji, celem zapewnienia jak najefektywniejszego wsparcia uczestnikom oraz podnoszenia jakości świadczonych usług.
4. Na uzgadnianym dokumencie należy zawrzeć informację odnośnie opracowania go przez kierownika ośrodka.

§ 9

1. Kierownik ośrodka opracowuje sprawozdanie jego działalności w roku budżetowym i przekazuje je Wydziałowi Spraw Społecznych Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie oraz jednostce prowadzącej lub jednostce zlecającej w terminie do 15 lutego po okresie sprawozdawczym.
2. Sprawozdanie przekazuje się na formularzu tabelarycznym stanowiącym załącznik nr 1 do wytycznych, zgodnym z zakresem merytorycznym sprawozdania wskazanym w § 25 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

**SPRAWOZDANIE ZA ROK ..... Z DZIAŁALNOŚCI
ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY
W .....**

Data,

I. Adres jednostki

II. Kierownik

III. Typ domu

Typ domu	Liczba uczestników na dzień 31.12.... r.
A	
B	
C	

IV. Formy prowadzonej działalności

(rodzaj terapii, treningów a także średnia liczba uczestników w ciągu roku na poszczególnych zajęciach)

--

V. Efekty prowadzonej działalności

--

VI. Zasoby domu przeznaczone na jego funkcjonowanie

a) środki finansowe

(środki finansowe z budżetu wojewody a także inne pozyskane środki na działalność lub wydatki inwestycyjne)

--

b) liczba pracowników

Lp.	Stanowisko	Wymiar etatu	Rodzaj umowy (<i>umowa na czas określony, nieokreślony</i>)

VII. Liczba uczestników, którzy opuścili dom, wraz z podaniem przyczyn odejścia

--

VIII. Współpraca z innymi osobami i podmiotami a także efekt nawiązanej współpracy

IX. Ocena realizacji zadań, wnioski a także informacje o planowanych zmianach w zakresie funkcjonowania domu

.....
podpis kierownika